

*Горенко О. П.,**доктор філологічних наук,**доцент кафедри філології**Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II*

«РІП ВАН ВІНКЛЬ» НА ПЕРЕТИНІ ЛІТЕРАТУРИ ТА ІСТОРІЇ

Анотація. Стаття присвячена особливостям взаємодії літератури та історії у новелі видатного американського романтика Вашингтона Ірвінга – «Ріп ван Вінкль». Ключову роль у такому дослідженні відіграє ім'я головного героя, яке може сприйматися по-різному: лінійно, просто як знак; і багатовимірно, як певний код, що потребує тлумачення. Rip асоціюється із «R.I.P.», тобто абrevіатурою латинського «Requiescat in Pace» або англійського «Rest in Peace» («Упокійся з миром»). Можна припустити, що Ірвінг використав відомий кабалістичний метод нотарікон (метод акровірша), який полягає у творенні нового слова із початкових літер ряду слів. Такий підхід до літературного імені свідчить про використання принципу гри у процесі формування текстової реальності. Під таким кутом зору це ім'я можна взагалі вважати акцентованим анахронізмом, який розтинає часовий потік твору. Художній час виявляється подвійно перервним, по-перше – сюжетною подією, а по-друге – іменною формулою. Протиставлення Rip/R.I.P. приховує онтологічний зміст, спільний і обов'язковий для усього людства – померти, «упокоїтися з миром». У такому разі експеримент, який проводить В. Ірвінг у новелі, виходить за межі локального, ексцентричного, надзвичайного і набуває масштабу універсального, загального. Використання мотиву летаргічного сну, поданого в іронічно-ігровому модусі, вводить читача у царину оніричної дійсності й дає змогу розглядати антропонім «Ріп» як постійний, екзистенційний символ, котрий може «виходити за межі індивідуальної історії, за межі особистої археології суб'єкта і сходиться у глибину образного підґрунтя, спільного для всієї культури чи навіть фольклору усього людства». Ріп і є певним фрагментом узагальнення всього людства, яке не вчиться на своїх помилках. На ідейно-художньому рівні це проявлюється як іронічна невідповідність між ідеєю історичного прогресу та фактичною незмінністю людської природи. Таке узагальнення спрямоване як у минуле, так і у майбутнє, демонструючи глибинний зв'язок критичного мислення у класичній формі літературної іронії з феноменом «іронії історії».

Ключові слова: В. Ірвінг; іронія; ігровий модус; декодування; онтологічний; антропонім.

Постановка проблеми. Сучасна епоха постмодерну сприяє руйнації послідовної історії. Уявлення про минуле інколи суверенізуються. Усе частіше розмивається вельми суттєва різниця між історією, міфом і реальністю. Поряд із філософією мови літературознавство залишається найважливішим джерелом досвіду наукового осмислення проблем історичного нарративу. Невщухаючі «війни за минуле» та наявний, інколи надмірно гострий конфлікт інтерпретацій, актуалізує запропонований герменевтичний підхід, який враховує взаємодію історичної науки та літературознавства. Тим більше, що історія і література нерозривно зв'язані з моменту свого народження, коли

важлива історична інформація й сформований на її основі моральний досвід передавалися з покоління у покоління у доскональній літературній формі, спочатку усній, а згодом і письмовій. Література працювала на історичну пам'ять. Історики й філософи були талановитими літераторами. Письменники залюбки занурювалися у глибини світової та національної історії, залишаючи по собі не лише цікаві художні твори, а й оригінальні історичні спостереження та навіть масштабні історичні узагальнення.

Аналіз досліджень. Творчість відомого американського романтика вивчена достатньо широко як у національному, так і світовому літературознавстві. Це також стосується і найвідомішої новели письменника, яку, зокрема, аналізували Т. Потніцева, С. Пригодій, S. Bank, A. Caldwell, B. Matthews та інші. Втім специфіка представленої роботи вимагає застосування окремих понять і категорій (іронія, гра), котрі, зокрема, були предметом наукової уваги С. К'єркегора, О. Потебні, Ф. Шляєрмахера, Л. Вітгенштайна. Фундаментальна робота відомого американського історика С. Морісона сприяла розумінню реального контексту сюжетної лінії оповідання.

Мета статті – проведення літературно-історичного порівняння – минуле/теперішнє у обмежених рамках соціально-культурного життя маленького американського селища, створеного увагою й життєвим досвідом письменника.

Методологічною основою дослідження слугували принципи літературної герменевтики, підходи феноменології та аналітичної філософії історії.

Виклад основного матеріалу. Хоча Вашингтона Ірвінга (1783–1859) більшою мірою пов'язують з новелістикою, втім суттєву частку культурної спадщини американського письменника складає історичний та біографічний доробок. Його самого було названо на честь генерала Дж. Вашингтона (1732–1799), борця за визволення американських колоній від британського панування. На момент народження майбутнього письменника – 3 квітня 1783 року, Нью-Йорк ще перебував під контролем британських військ, втім невдовзі американська армія оволоділа містом. Справу Дж. Вашингтона було завершено, і дитину було названо на його честь. І подіють, що пізніше славетний генерал навіть благословив маленького хлопчика [1, с. ix]. Вочевидь, Ірвінг відчував певну відповідальність за це ім'я, оскільки протягом довгого часу працював над біографією свого видатного співвітчизника, п'ять томів якої видавалися з 1855 по 1859 рр. Символічним видається той факт, що останній том вийшов у рік смерті письменника. Патріотично вмотивованими стали і тритомна «Історія життя й мандрів Христофора Колумба» (1828), і деякі інші нариси та твори («Асторія», «Подорож до прерій»). Але навіть у своїх літературних творах, переважно

новелах, письменник приділяє певну увагу історичним деталям, архаїці, звичаям, манерам та традиціям, особистостям і характерам, вільно експериментуючи з цим матеріалом. Специфічною ознакою такого експерименту стають іронічне забарвлення та принцип гри.

Іронія, як відомо з часів Сократа (а ще точніше – з часів Платона), є специфічною формою діалектичного методу, котра передбачає, що той, хто досліджує питання, «сам стає на точку незнання, на якій перебуває його співрозмовник» [2, с. 137]. Іронія у перекладі з грецької означає відмовку, «лукаве удавання, коли людина прикидається простаком, який не знає того, що він насправді знає» [2, с. 137]. У добу романтизму іронічне ставлення до дійсності піднялося на новий щабель операційної свободи. К'єркегор, посилаючись на Гегеля та погоджуючись із ним, відзначає, що слова «іронія», «іронізуючий» означають майже те саме, що «романтизм», «романтик». Іронія, на думку К'єркегора, виникає із «метафізичного питання про зв'язок ідеї та дійсності» [3, р. 275]. Протиставлення ідеї та дійсності є основою романтичного світосприйняття.

Прагнення вільного переходу через кордони встановлених правил і думок без прив'язки до будь-якої кінцевої істини було закріплене романтиками у категоріальному понятті «гра». Один із теоретиків романтизму Ф.Шляєрмахер відзначав, що «усюди, навіть у сфері науки, існує вільна мисленнєва гра, котра певною мірою закладає підґрунтя художньої творчості. Цілком несправедливо було б вилучити цю вільну гру із літературного середовища» [4, с. 103]. Сполучення іронії та гри стає своєрідним інструментом верифікації здобутого знання про дійсність і про людину, це випробувальний стенд допитливого розуму, котрий зобов'язаний все піддавати сумніву. З появою семіотики почалися детальні дослідження того, як «кодується» й «декодується» іронія в тексті. Теорія комунікації встановила діалогічну природу іронії і проаналізувала відносини між автором, адресатом та предметом.

Переважно в іронічно-ігровій площині відбувається історико-літературний експеримент Вашингтона Ірвінга [5, 147]. Перша збірка оповідань, яка принесла письменникові славу не лише у рідному Нью-Йорку, а й далеко за межами батьківщини, була «Книга шкіців» (The Sketch-Book – 1819–1820). Одним із кращих оповідань цієї збірки вважається «Ріп ван Вінкль» (Rip Van Winkle). Це ім'я Ріп може сприйматися по-різному: лінійно, просто як знак; і багатовимірно, як певний код, що потребує тлумачення. У першому випадку новела «Ріп ван Вінкль» сприйматиметься як цікава оповідь, як наратив, побудований за усіма правилами жанру. Площина наративу презентує такого собі байдикуватого чолов'ягу, незлобивого і не амбітного. Таким не заздять, бо їм нема чого заздрити, й тому ставляться до них поблажливо. А чом би й ні? На їхньому фоні будь-хто відчуває себе діяльним й успішним. Й ім'я його – «Ріп ван Вінкль» – звичайне собі ім'я для звичайного персонажу. Ось його дивовижна пригода, і ось вона так добре завершується. Кумедна історія.

Але якщо придивитися, а ще краще, – прислухатися до першої частини імені героя, то воно починає виразно асоціюватися із «R.I.P.», тобто аббревіатурою латинського «Requiescat in Pace» або англійського «Rest in Peace» («Упокійся з миром»). Можна припустити, що Ірвінг використав відомий кабалістичний метод *нотарікон*, який ще інакше називається методом акровірша та полягає у творенні нового слова із початкових

літер ряду слів. Такий підхід до літературного імені свідчить про використання принципу гри у процесі формування текстової реальності. Механізм поєднання іронії та гри дуже часто базується на парадоксах, котрі дозволяють побачити протиріччя й протилежності у різних системах декодування глибинного змісту одного й того ж знаку. У Ірвінга таким знаком стає антропонім – ім'я героя.

Гра починається вже з другого абзацу новели, коли, після короткого опису місця подій, письменник інформує читача про Пітера Стайвесанта (Peter Stuyvesant), останнього губернатора голандської колонії, вводячи у дужках фразу – «нехай він спить спокійно» – «may he *rest in peace*» [6, с. 23]. І вже через шість рядків після цієї фрази автор декларує ім'я головного персонажа – Ріп, яке органічно, на рівні підсвідомості вписується у попередній мікроконтекст. З одного боку це сприяє експлікації літературного імені, тобто Ріп є «R.I.P.». Втім, з другого боку – дозволяє поєднати у рамках одного асоціативного поля дві постаті – вигаданого персонажу й історичної особи, оскільки Пітер Стайвесант – належить реаліям американської історії. Із різноманітних достовірних джерел ми дізнаємося про факти його життя і особливості його характеру, знаємо про його прізвище – «Кульгавий Пітер» (Peglegged Peter), яке було надане йому після того, як він втратив ногу під час штурму французького форту у Вест Індії й почав користуватися дерев'яною кульбою. Цей Пітер, треба визнати, «додав енергії голандській колонії», розгорнувши бурхливу діяльність. Разом з тим, при ньому розквітла релігійна нетерпимість. Наприклад, за його правління та за його ж ініціативою було введено в дію закон, згідно з яким штрафували «на 50 флоринів кожну родину, котра хоча б на одну ніч надала притулок квакерам» [7, с. 76]. Таким чином, приєднуючи фразу «спи спокійно» до образу Пітера Стайвесанта, письменник тим самим фактично навішує йому таку саму бірку «RIP», як і своєму непуцящому головному герою.

Іронічне забарвлення образу породжує відчуття змістовної багатозначності. Американський романтик долає фактор позачасовості імені. За його лаконічною іменною формулою «Rip» приховується скорочений варіант імперативного висловлювання, яке апіорі має ознаки минулого часу, оскільки адресується виключно тим, хто, як фізична особа, вже не належить часу теперішньому, а належить минулому. Під таким кутом зору, це ім'я можна взагалі вважати акцентованим анахронізмом, який розтинає часовий потік твору. Художній час виявляється подвійно перервним, по-перше – сюжетною подією, а по-друге – іменною формулою. До речі, «*rip*» – як «розрив», «розріз» у рамках візуального сприйняття – безпосередньо реферує до такого розриву у темпоральній площині. Такий прийом часового зсуву, який навмисне подвоюється автором за рахунок того, що минуле змальовується у таких саме категоріях як і сучасність, вказує на присутність глибинного смислу – розвінчування минулого у теперішньому, або ж навпаки – теперішнього у минулому. Весь перебіг подій підтверджує виправданість цього прийому, оскільки ім'я головного героя нерозривно пов'язане із самим сюжетом, стрижнем якого є летаргічний сон.

Що відбулось, якби у наше сьогоднішнє потрапив хтось із представників національного минулого? Якими б очима дивився він на усі ті зміни, які відбулися в нашій країні? Що переважало б у сприйнятті цих змін – позитив чи негатив? При-

близно такий літературний експеримент і провів у цій новелі Вашингтон Ірвінг.

Автор прагне уникнути моралізаторста. Однак, сам факт використання часових паралелей у процесі опису життя провінційного селища наводить на певні роздуми. Використовуючи казковий елемент летаргічного сну, письменник отримує можливість для реконструкції аналогічної ситуації у іншій сюжетній площині й дуже обережно окреслює своє ставлення до неї.

У новелі перехід від умовно-реального життя до умовно-міфологічного проголошується *вороном*, який ніби гукає героя на ім'я: «*Pip van Vink!*!». А можливо й наказує йому: «*Упокойся з миром на мить!*!». Останнє й відбувається. Дивний незнайомець пригощає його чудовим напоєм і Ріп засинає. Кружляння ворона й відлуння грому, що супроводжували подорож Ріпа з дивним незнайомцем, асоціюються з Воденом, богом грому та війни, чие ім'я й постать фігурують в епіграфі до цієї новели. У Водена було двоє помічників-воронів – Хугін (Huginn – «мислячий, мислення») і Мунін (Muninn – «пам'ятаючий, пам'ять»). Можна припустити, що Ріп бачив саме Муніна, оскільки розуму йому так і не додалося, але після двадцяти років сну він пам'ятав своє життя досить яскраво, немов задрімав лише на мить. І це врешті-решт допомогло йому, у підсумку, адаптуватися до незвичного нового життя.

Ще до своєї горезвісної прогулянки у горах Ріп любляв гаяти час біля старого шинка, де збирались постійні відвідувачі й під проводом Ніколаса Веддера цілісний день палили люльки, неквапливо обмінюючись думками стосовно якихось давніх подій. Пригадування було сенсом комунікації в межах цього чоловічого товариства, до якого тулився Ріп. Вони називало себе мудрецами, й тільки пані Ван Вінкль могла відверто критикувати їх. Розгнівана пошуками свого байдикуватого чоловіка, вона дозволяла собі відвести душу й дати волю своєму гострому язичку. Мотив казкового летаргічного сну миттєво трансформує приземлену побутово-історичну площину у міфологічно-казкову. Така трансформація дозволила автору, з одного боку, вивільнити іронічне, а з другого – уникнути відповідальності за іронічний підхід. Проспавши двадцять років поспіль, Ріп отримує можливість подивитися «відчужено», неупереджено, «незамиленим оком» на своє рідне селище після Війни за незалежність 1775–84 років.

Після свого вимушеного сну Ріп спочатку не помічає змін. Але вже по дорозі додому багато речей йому здаються дивними. І люди стали геть усі незнайомими, і саме селище якось збільшилось, у ньому з'явилося багато нових, зовсім незнайомих будинків. А знайомі будинки виглядали вкрай занедбанними. Таким саме занедбаним, майже зруйнованим, виявився і його власний будиночок. Але найбільші дива очікували на героя у центрі селища, де замість старого затишного готелю він побачив «велику незграбну дерев'яну споруду з вибитими шибками, які частково були залатані старими капелюхами та одягом» [6, с. 31]. Вівіска свідчила, що це був юніоністський готель Джонатана Дулітла (Jonathan Doolittle). Введення ще одного, на цей раз прецедентного для американського фольклору імені, знову ж таки спрацьовує на створення конотації бездіяльності, пасивності. Для тогочасного читача це ім'я красномовно ототожнювалось із відомим прізвиськом Янки Дудл («Yankee Doodle»), яке виникло ще у 1767 році як американська народна жартівлива пісня. «Yankee» було

дериватом голандського імені «Yan», причому у зневажливій формі, а «Doodle» – трансформацією від «do little». Цим прізвиськом британці зневажливо називали голандських поселенців, яких чомусь вважали ледарями. Хоча з часом смислове наповнення цього імені у національному фольклорі радикально змінилось, у цьому конкретному тексті повна транскрипція іменної формули має своє первісне значення. Ірвінг ніби констатує, що нічого не змінилось й після славетної революції, але при цьому не несе за свої оцінки жодної відповідальності. Його не можна звинуватити у відсутності патріотизму, оскільки його висновок не стосується реальної дійсності. На вівісці Ріп упізнав «червоне обличчя короля Георга III, хоча його мундир і був перефарбований у блакитні та жовтуваті коричневі кольори, а у руці він замість скіпетру тримав меч» [6, с. 32]. А ще на тій вівісці було написано – «Генерал Вашингтон». Перед дверима готелю, як завжди, було людно, але тон бесіди відвідувачів уже був зовсім інший, не флегматичний тон напівсонного спокою, як раніше, а зовсім новий – діловий та гарячкуватий. Перед натовпом стояв «худорлявий, жовчного вигляду, чоловік з повними кишенями рекламних папірців, який затято теревенив про права громадян, вибори, героїв 76-го року» [6, с. 32]. Для спантеленого героя усе це здавалось вавилонською тарабарщиною. А запитання: «Ти хто – федераліст чи демократ?» – взагалі спантелило Ріпа. Його відповідь, що він «вірний підданий короля» ледве не коштувала йому життя. Й лише посилання на місцевих знайомих та підтвердження його слів старою мешканкою допомогло йому уникнути біди.

Отже Ріп, повернувшись додому, спостерігає, що весь регіон, який раніше перебував у стані сплячки (оскільки діяльний і енергійний Пітер почив у бозі), зараз кипить пристрастями. Знову пробуджується дух нетерпимості до інакомислячих, але це вже не релігійна, а ідеологічна нетерпимість – Ріпа ладні кинути до в'язниці за підозрою у підтримці монархії. Складається враження, що разом із Ріпом прокинувся й Кульгавий Пітер, який також стає анахронізмом в контексті цього оповідання. На прикладі невеличкого американського селища письменник кількома майстерними штрихами унаочнив універсалізм світової історії й продемонстрував, що після здобуття незалежності ще довго зберігається вже описаний професійними істориками «революційний невроз», й місце попередніх релігійних суперечок заступають суперечки ідеологічні. Епізод введення Ріпа у нову історичну ситуацію свідчить про «негацію Ірвінгом-романтиком політичної кон'юктури постреволюційної Америки». «Політика для нього – базікання, фальшива риторика, де проголошуються найгуманніші гасла, але тут такі демократи ладні зі світу зжити людину, яка виявилась пророклястськи налаштованою» [8, с. 12]. Тут можна углядіти ще й інший, більш глибокий пласт іронії. Уже в часи В.Ірвінга різниця між «федералістами та республіканцями була не така вже й суттєва, оскільки тогочасне політичне життя породило у Сполучених Штатах своєрідний синтез Гамільтонівської та Джефферсонівської концепцій» [8, с. 12].

Використання мотиву летаргічного сну вводить читача у царину оніричної дійсності й дає змогу розглядати антропонім «Ріп» як постійний, універсальний символ, який може «виходити за межі індивідуальної історії, за межі особистої археології суб'єкта і сходиться у глибину образного підґрунтя,

спільного для всієї культури чи навіть фольклору усього людства» [9, с. 100]. Іменна формула повною мірою допомагає письменникові виконати своє ідейно-художнє завдання, яке, на думку Мерло-Понті, повинно полягати не в тому, щоб «викласти якісь ідеї або проаналізувати якийсь характер, а в тому, щоб показати міжлюдську подію, щоб змусити її дозріти або проступити без жодного ідеологічного коментаря» [10, с. 180].

Висновки. Конотація імені Ріп – «нехай він почине у мирі» – іронічно натякає на те, що літературний персонаж – це такий собі ходячий небіжчик. Він не сповнений відчуттям життя, він вже спочиває, і тому – він лише зомбі, викликаний до життя примхливою фантазією автора. Пробудження не є зміною його душевного стану. Яким він був бездіяльним, таким і залишився. Майже не змінюються й мешканці селища. І одним із доказів цього є те, що у натовпі Ріп знаходить точну свою копію – свого байдикуватого сина, якого оточили малі діти. Його онука також звать Ріпом. Ген сну або смерті є нездоланним. Але саме той факт, що Ріп зберіг пам'ять про минуле таки дозволив йому якось адаптуватися до нових історичних обставин життя.

Вводячи подібний ігровий елемент у структуру оповіді, Ірвінг досягає подвійного ефекту. З одного боку, він зберігає і відтворює для нового суспільства, нової генерації архаїчні навички й цінності, що втратили з перебігом часу свій первинний зміст. А з другого боку – створює специфічний ігровий простір, де моделюється позбавлена сакральності реальність, яка водночас і ретранслює актуальні соціально-культурні стереотипи, й іронічно переосмислює їх. Все одночасно існує і не існує, є реальним та ілюзорним, серйозним та ігровим, новим і добре відомим. Те, чи насправді ставлення В. Ірвінга як до минулого, так і до сучасності є іронічним і навіть скептичним, можна легко перевірити, скориставшись апробованим методом одного з класиків аналітичної філософії Артура Данто. Вчений стверджує, що «скептицизм відносно минулого ставить питання, які залишаються без відповіді». Ось чому «скептицизм розкриває щось притаманне історії» [11, с. 70]. Так само важко відповісти на питання, які імпліцитно ставить письменник уважному читачеві: «Що ж саме змінилось у житті провінційного містечка за двадцять років? Яким чином революційні події позначилися на змісті життя?». У новелі важко не помітити чітко вираженої двоплановості нарративу. На рівні композиційному це проявляється як невідповідність між картиною незмінної величі природи та дріб'язковою метушню селянського життя в усіх його формах – політичних, ідеологічних, соціально-побутових. На ідейно-художньому рівні – як іронічна невідповідність між ідеєю історичного прогресу та фактичною незмінністю людської природи. Саме тому й можна говорити про скептичне ставлення автора до зображених подій. Ріп є певним фрагментом узагальнення всього людства, яке не вчиться на своїх помилках й це узагальнення спрямоване як у минуле, так і у майбутнє.

Водночас цю новелу можна розглядати як ілюстрацію вдалого синтезу літературного й історико-філософського стилів мислення, як своєрідний зріз суспільної свідомості мас і творчої еліти початкового етапу національної незалежності, як демонстрацію критичного потенціалу літературної іронії, глибинно пов'язаної з феноменом «іронії історії».

Література:

1. Matthews B. Introduction. *Irving Washington. The Sketch Book of Geoffrey Crayon, Gent.* New York: Longmans, Green, and Co., 1917. p. IX–XX.
2. Потебня О. О. Естетика і поетика слова: збірник. Київ: Мистецтво, 1985. 302 с.
3. Kierkegaard, S. The concept of irony with continual reference to Socrates./ Lectures ed. and transl. by H. V. Hong. New Jersey: Princeton University Press. 1989. 663p.
4. Schleiermayer, F. Hermeneutics and Criticism and other writings/ tr. and edited by A. Bowie. Cambridge: Cambridge University Press. 1998. 284 p.
5. Горенко О. Антропонімічний вимір американського романтизму. Монографія. Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка. Київ: ТОВ «ПанТот», 2008. 312 с.
6. Irving Washington. Rip Van Winkle. *Nineteenth Century American Short Stories.* Москва, 1978. p. 23–37.
7. Morison S.E. The Oxford History of the American People. New York: Oxford University Press, 1965. 1153 p.
8. Пригодій С. М. Деконструкція (Вашінгтон Ірвінг. «Книга шкідлив»). Пригодій С. М., Горенко О. П. *Американський романтизм. Полікритика: навч. Посібник.* Київ: Либідь, 2006. С. 6–31.
9. Врубель Л. Герменевтика. *Література. Теорія. Методологія: зб. наук. ст.* Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. С. 56–113.
10. Мерло-Понті М. Феноменологія сприйняття– Київ: Український центр духовної культури. 2000. 552 с.
11. Danto. A.C. *Analytical Philosophy of History.* Cambridge: Cambridge U.P., 1965. 318 p.

Gorenko O. “Rip van Winkle” as intersection of Literature and History

Summary. The subject-matter of this article is the peculiarity of interrelation between History and Literature in the short story “Rip van Winkle” written by an outstanding American writer W. Irving. The literary name of the main character plays the key role in our investigation. It can be perceived both as an ordinary sign “Rip” and as a code “R.I.P.” which requires special analysis since it may be regarded as abbreviation from Latin “Requiescat in Pace”. The correctness of such a supposition is justified by author’s introducing a motif of a lethargic dream into a narrative line of this story. What makes for a specific feature of this device is the fact that it is presented in the ironical manner of a game, and promotes for carrying out an interesting literary and historical comparison – The Past/ The Present within limited frames of social and cultural life of a small American settlement before and after the American war for Independence. The main accent in this paper is made on decoding the name of the main personage, which has a hidden ontological content common for all human beings-to die, to rest in peace. “Rip” as if rips, breaks into two parts temporal artistic world of this short story, creates paradoxical textual reality, endows this name with a content of constant existential symbol pertinent to all world cultures and folklores. In such a case W. Irving’s experiment exceeds the frames of local, extraordinary and acquires the status of universality and generalization. On the artistic level it is revealed as ironic incongruity between the idea of historical progress and factual unchangeability of human nature. This generalization is directed both to the past and the future. The analysis through the prism of this “funny story” helps to scrutinize the laws of human history and, if possible, to make conclusions concerning one’s own national contemporaneity.

Key words: W. Irving; irony; the principle of a game; decoding; ontological; literary name.